

Fattighjælp til de sidste 5 Aar, men det blev, som jeg ved en anden Lejlighed har haft Grund til at fremhæve, afvist som grundlovsstridigt. Forslaget gik ud paa, at den Fattighjælp, som ikke var modtagen i de sidste 5 Aar, ikke skulde anses som Fattighjælp med Hensyn til Valgretten. Men som sagt, Forslaget blev afvist. Det var Stillingen der, og der er da ikke Spor af Grund til at gøre dette gældende nu og her havde, at det ene Standpunkt skulde være mere demokratisk end det andet. Det var Hensigtsmæssighedshensyn, der her gjorde sig gældende i Spørgsmaalet om, hvorvidt den almindelige Valgret var bedst tjent med et Valgerkorps af selvstændige og uafhængige Mænd, eller om man i saa Henseende skulde gaa saa vidt, at man medtog økonomisk ganske hjælpeløse Mennesker. Jeg er ingenlunde overbevist om, at det i og for sig vilde være rigtigt at gøre til Regel, at Fattiglemmer fra Fattiggårdene skulde kunne gaa op og vælge Rigsdagsmænd. Det er ikke efter min Mening, at dette er til Held for den almindelige Valgret og til Held for Friheden. Det tror jeg ikke. Men en ganske anden Sag var det, det indrømmer jeg, hvis det fra Grundlovens Givelse var blevet afgjort, at alle og enhver skulde kunne stemme, ogsaa Fattiglemmer. Det vilde vistnok have haft den Birkning, at Fattigunderstøttelsen i Tidernes Løb var bleven en helt anden end nu. Men saaledes er Tilfældet jo ikke, og saaledes som Sagen foreligger, fastholder jeg det, som jeg hele Tiden har sagt, at jeg ikke mener, at de Mænd, som der her er Tale om i § 64, set fra Grundlovens Standpunkt og ogsaa set fra et almindelig demokratisk Standpunkt, bør have Valgret. Naar det ærede Medlem fra Stubbekøbing i sin velvillige Fortolkning af mine Ord fremstillede det, som om jeg havde sagt, at jeg ikke vilde have, at de fattige skulde have Valgret, er det jo noget, som jeg ikke behøver at dvæle længe ved. Der er ingen her i dette Ting, som ikke i disse Dage har hørt, i hvilken Grad jeg har kæmpet for, at de fattige skulle have Valgret omtrent lige saa snart som de opførte med at være under Fattigvæsenets Forsorg, ved, at den hbede Fattighjælp blev dem eftergivet. Og selv for deres Vedkommende, der saa Understøttelse af det offentlige, har jeg høvedet og hævder endnu, at det var saare ønskeligt, at de kunde faa Valgret, nemlig derved, at de bleve selvstændige og uafhængige Mænd, som vi kunde have Glæde af at give Valgret, og om hvem vi maatte tro, at det i og for sig var nyttigt for Fædrelandet, at de gik op og stemte, fordi de kunde stemme

som selvstændige Mænd. Derom have vi stillet et Forslag, som De alle kende. Det er vort Standpunkt, og jeg kan ikke tillade, at det ærede Medlem med god eller ond Villie forvanster dette derhen, at vi ikke vilde unde de fattige Valgret. Den ville vi med Glæde unde dem og det en Valgret som de kunne benytte. Men vi sætte ingen Pris paa at give dem en Valgret, isølge hvilken de ere tvungne til at stemme efter Omstændighederne ogsaa imod deres Overbevisning. Det behøve de ærede Medlemmer jo ikke at tale i saa høje Toner om. De behøve ikke at værges Kommunalbestyrelsernes politiske Humanitet o. s. v., vi vide alle sammen, hvorledes det foregaar. Der er ikke noget politisk Parti, som ikke tager de fleste Stemmer paa Valgdagen, som det kan faa, og disse Stemmer, som der her er Tale om, ere ikke Stemmer, som man behøver at tale meget indtrængende Ord til. Man behøver ikke at lægge nogen som helst Nederdrægtighed deri; thi naar man holder Folk i en saa total Afhængighed, som disse Venner ere i, saa vide de jo meget godt selv, hvad der er af Interesse for dem at gøre paa Valgdagen. Det er altsaa vedvarende min Opfattelse, at der ikke vil være bundet noget, hverken for Grundlovens Ansæelse eller for den almindelige Valgret ved, at Fattiglemmerne fik Valgret, naar man ikke samtidig gør dem til Vælgere i Ordets bedste Forstand, til selvstændige, uafhængige Mænd. Nu er det andet Spørgsmaal det, hvad der vil ske, hvis vi vedtage dette Forslag. Ja, der paastaa de Herrer, at saa sker det, at Fattiglemmerne faa Valgret. Jeg er af den modsatte Mening, jeg tror ikke, de faa Valgret. Jeg tror, at det Spørgsmaal er uafhængigt af det store almindelige Spørgsmaal, der er blevet berørt her, nemlig om det er Domstolene, der afgøre en almindelig Lovs Grundlovs-mæssighed. Derom kan man jo tro, hvad man vil. Teoretisk er der nogle, der mene, at det er et Værn for Friheden, for Folket, at Domstolene have denne Myndighed; andre mene, at Lovgivningsmagten selv er sitrere Værn. Jeg tror ikke, at der kan findes noget afgørende om den Ting, det beror paa Forhold og Omstændigheder i det vedkommende Land. Der er mangfoldige Lande, hvor Friheden er saa sikker og grundmuret, at man ikke vil forlange bedre Garanti for Friheden end Domstolenes Afgørelse. Jeg er vis paa, at naar man f. Eks. kommer over til England og spørger en engelsk Borger, hvorved han anser Friheden for bedst garanteret, vil han svare: Ved Domstolene. Men man kan ogsaa komme andre Steder hen og stille det